
El sistema d'auditoria de Linux: auditd

Índex

1. Instal·lació	1
1.1. Habilitar i iniciar el servei	1
2. Arquitectura i components	2
2.1. Components principals	2
3. Fitxers de configuració	3
3.1. /etc/audit/auditd.conf	3
3.2. /etc/audit/audit.rules i /etc/audit/rules.d/	3
4. Regles d'auditoria	4
4.1. Tipus de regles	4
4.2. Sintaxi amb auditctl	4
Opcions de control	4
Regles de vigilància de fitxers (-w)	5
Regles de crides al sistema (-a)	5
4.3. Camps de filtratge (-F)	6
5. Fitxers de regles predefinides	6
5.1. Exemple de fitxer de regles complet (/etc/audit/rules.d/40-local.rules)	7
6. Format del log d'auditoria	8
6.1. Camps principals d'un esdeveniment SYSCALL	8
6.2. Tipus d'esdeveniments habituals	9
7. ausearch: cercar esdeveniments	9
8. aureport: informes	10
9. autrace: traçar un procés	11
10. Integració amb syslog i SIEM	12
10.1. Enviar esdeveniments a syslog	12
10.2. Enviar esdeveniments a un servidor remot	12
11. Bones pràctiques	12
12. Casos d'ús habituals	13
Detectar qui ha modificat /etc/passwd	13
Detectar execucions de sudo	13
Detectar intents d'accés denegat	13
Informe d'inicis de sessió fallits del dia	13
Investigar activitat d'un usuari concret	13
13. Resum d'ordres	13
14. Referències	14
Índex de figures	15

auditd (*Linux Audit Daemon*) és el dimoni del sistema d'auditoria del kernel de Linux. Permet registrar esdeveniments del sistema de manera detallada: accés a fitxers, crides al sistema, canvis de privilegis, connexions de xarxa, modificacions de configuració, etc.

És una eina fonamental per a:

- **Seguretat:** detectar intrusions i comportaments anòmals.
- **Compliment normatiu:** PCI-DSS, HIPAA, ISO 27001, SOX, GDPR.
- **Investigació forense:** reconstruir què va passar en un incident.
- **Auditoria d'administració:** saber qui va fer què i quan.

L'arquitectura es basa en dos components:

- **Kernel:** el subsistema d'auditoria intercepta esdeveniments i els envia al dimoni.
- **auditd:** recull els esdeveniments del kernel i els escriu al log.

1. Instal·lació

```
# Debian/Ubuntu
sudo apt install auditd audispd-plugins

# Fedora/RHEL/CentOS
sudo dnf install audit audit-libs

# Arch/Manjaro
sudo pacman -S audit
```

1.1. Habilitar i iniciar el servei

```
sudo systemctl enable --now auditd
sudo systemctl status auditd
```

2. Arquitectura i components

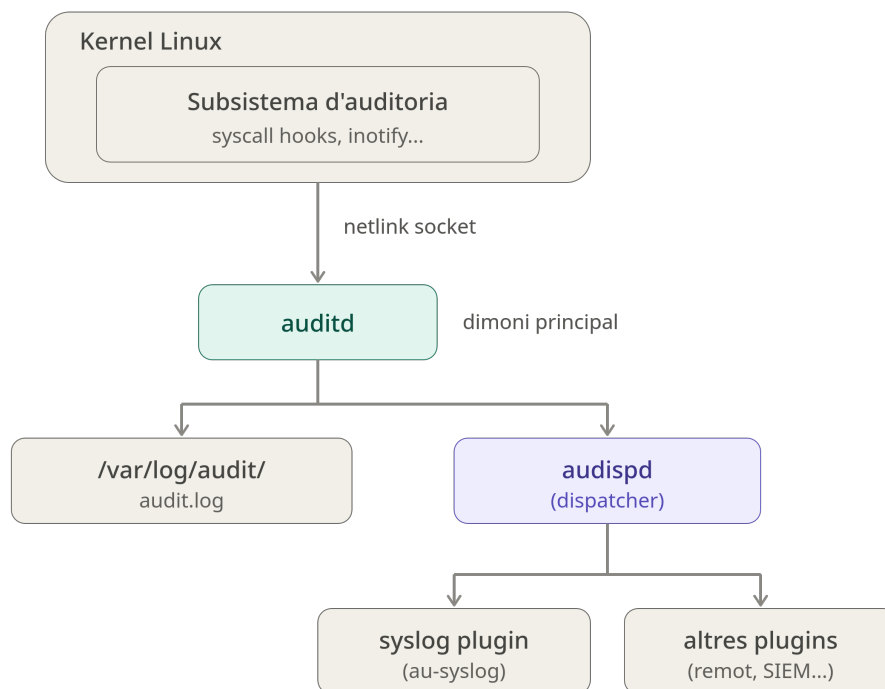

Figura 1: Arquitectura d'auditd

2.1. Components principals

Component	Descripció
auditd	Dimoni principal que recull i escriu els esdeveniments
auditctl	Eina per gestionar les regles d'auditoria en temps real
ausearch	Cerca i filtra esdeveniments als logs d'auditoria
aureport	Genera informes resumits dels logs
autrace	Traça les crides al sistema d'un procés (similar a strace)
audispd	Dispatcher: distribueix esdeveniments a connectors externs
augenrules	Compila les regles de <code>/etc/audit/rules.d/</code> en un fitxer únic

3. Fitxers de configuració

3.1. /etc/audit/auditd.conf

Configuració principal del dimoni:

```
# Fitxer de log
log_file = /var/log/audit/audit.log
log_format = RAW
log_group = root

# Mida màxima del log (MB)
max_log_file = 50

# Acció quan s'arriba a la mida màxima
# ROTATE, SYSLOG, SUSPEND, KEEP_LOGS, IGNORE
max_log_file_action = ROTATE

# Nombre de fitxers de log a conservar
num_logs = 10

# Acció quan l'espai en disc és baix
# SYSLOG, SUSPEND, SINGLE, HALT
space_left = 75
space_left_action = SYSLOG
admin_space_left = 50
admin_space_left_action = SUSPEND
disk_full_action = SUSPEND
disk_error_action = SUSPEND

# Flux d'esdeveniments per segon (0 = sense límit)
rate_limit = 0

# Mode de prioritat (0=normal, 1=alta, 2=temps real)
priority_boost = 4
```

3.2. /etc/audit/audit.rules i /etc/audit/rules.d/

Les regles d'auditoria es poden definir a:

- **/etc/audit/audit.rules**: fitxer únic (generat per augenrules).
- **/etc/audit/rules.d/*.rules**: fitxers individuals que augenrules compila.

Estructura recomanada a rules.d/:

```
/etc/audit/rules.d/
├── 10-base-config.rules
├── 20-dont-audit.rules
├── 30-stig.rules
└── 40-local.rules
```

- └─ 50-identity.rules
- └─ 70-system-local.rules
- └─ 99-finalize.rules

4. Regles d'auditoria

4.1. Tipus de regles

Tipus	Descripció
Regles de control	Configuren el comportament del subsistema d'auditoria
Regles de sistema de fitxers	Vigilen accés a fitxers i directoris (watches)
Regles de crides al sistema	Vigilen syscalls específiques

4.2. Sintaxi amb `auditctl`

```
auditctl [opcions]
```

Opcions de control

```
# Veure les regles actives
sudo auditctl -l

# Veure l'estat del subsistema
sudo auditctl -s

# Eliminar totes les regles
sudo auditctl -D

# Bloquejar les regles (immutable, requereix reinici per canviar)
sudo auditctl -e 2

# Activar/desactivar l'auditoria
sudo auditctl -e 1    # activar
sudo auditctl -e 0    # desactivar
```

Regles de vigilància de fitxers (-w)

```
# Sintaxi
auditctl -w RUTA -p PERMISOS -k CLAU

# Permisos:
#   r = lectura
#   w = escriptura
#   x = execució
#   a = canvi d'atributs

# Vigilar lectura i escriptura de /etc/passwd
sudo auditctl -w /etc/passwd -p rwa -k canvi_usuaris

# Vigilar el directori /etc/
sudo auditctl -w /etc/ -p wa -k canvi_configuracio

# Vigilar execució d'un binari
sudo auditctl -w /usr/bin/sudo -p x -k us_sudo

# Vigilar /var/log/
sudo auditctl -w /var/log/ -p wa -k canvi_logs
```

Regles de crides al sistema (-a)

```
# Sintaxi
auditctl -a LLISTA,ACCIÓ -S SYSCALL [-F CAMP=VALOR] -k CLAU

# Llistes: task, exit, user, exclude
# Accions: always, never

# Auditar tots els intents d'obertura de fitxers fallits
sudo auditctl -a always,exit -F arch=b64 -S open -F exit=-EACCES -k
↳ acces_denegat
sudo auditctl -a always,exit -F arch=b32 -S open -F exit=-EACCES -k
↳ acces_denegat

# Auditar canvis de privilegis (setuid, setgid)
sudo auditctl -a always,exit -F arch=b64 -S setuid -S setgid -k
↳ canvi_privilegis

# Auditar creació i eliminació de fitxers
sudo auditctl -a always,exit -F arch=b64 -S creat -S unlink -S
↳ unlinkat -k gestio_fitxers

# Auditar modificacions del sistema de fitxers
sudo auditctl -a always,exit -F arch=b64 -S chmod -S chown -S fchmod
↳ -k canvi_permisos

# Auditar muntatge de sistemes de fitxers
```

```

sudo auditctl -a always,exit -F arch=b64 -S mount -S umount2 -k
↳ muntatge

# Auditar accions d'un usuari concret (uid=1000)
sudo auditctl -a always,exit -F arch=b64 -F uid=1000 -S all -k
↳ usuari_ramon

# Excloure esdeveniments d'un procés (reduir soroll)
sudo auditctl -a never,exit -F arch=b64 -F exe=/usr/sbin/crond

```

4.3. Camps de filtratge (-F)

Camp	Descripció	Exemple
arch	Arquitectura (b32/b64)	-F arch=b64
uid	ID d'usuari	-F uid=1000
gid	ID de grup	-F gid=0
euid	UID efectiu	-F euid=0
auid	UID d'auditoria (inici de sessió original)	-F auid=1000
pid	ID de procés	-F pid=1234
ppid	ID del procés pare	-F ppid=1
exe	Ruta de l'executable	-F exe=/bin/bash
path	Ruta del fitxer afectat	-F path=/etc/passwd
exit	Codi de retorn de la syscall	-F exit=-EACCES
success	Èxit (1) o fallada (0) de la syscall	-F success=0
key	Clau de filtratge	-F key=clau

5. Fitxers de regles predefinides

RHEL/Fedora i altres distribucions inclouen conjunts de regles predefinides:

```

# Localització habitual
ls /usr/share/audit/sample-rules/
ls /usr/share/doc/audit/

# Regles STIG (Security Technical Implementation Guide)
# Regles PCI-DSS
# Regles NISPOM

```


5.1. Exemple de fitxer de regles complet (/etc/audit/rules.d/40-local.rules)

```
# Eliminar regles existents
-D

# Mida del buffer (esdeveniments pendants)
-b 8192

# Acció si el kernel no pot enviar esdeveniments
↪ (0=silent,1=printk,2=panic)
-f 1

# — Identitat i autenticació —————
-w /etc/passwd -p wa -k identity
-w /etc/shadow -p wa -k identity
-w /etc/group -p wa -k identity
-w /etc/gshadow -p wa -k identity
-w /etc/sudoers -p wa -k sudoers
-w /etc/sudoers.d/ -p wa -k sudoers

# — SSH —————
-w /etc/ssh/sshd_config -p wa -k sshd_config

# — Fitxers de log —————
-w /var/log/wtmp -p wa -k session
-w /var/log/btmp -p wa -k session
-w /var/log/lastlog -p wa -k session

# — Execució de sudo —————
-w /usr/bin/sudo -p x -k sudo_exec
-w /bin/su -p x -k su_exec

# — Canvis de xarxa —————
-w /etc/hosts -p wa -k network
-w /etc/network/ -p wa -k network
-w /etc/sysconfig/network -p wa -k network

# — Cron —————
-w /etc/cron.d/ -p wa -k cron
-w /etc/cron.daily/ -p wa -k cron
-w /etc/cron.weekly/ -p wa -k cron
-w /var/spool/cron/ -p wa -k cron

# — Mòduls del kernel —————
-w /sbin/insmod -p x -k moduls_kernel
-w /sbin/rmmod -p x -k moduls_kernel
-w /sbin/modprobe -p x -k moduls_kernel
-a always,exit -F arch=b64 -S init_module -S delete_module -k
↪ moduls_kernel

# — Syscalls de privilegis —————
```

```

-a always,exit -F arch=b64 -S setuid -S setgid -S seteuid -S setegid
↳ -k setuid
-a always,exit -F arch=b32 -S setuid -S setgid -S seteuid -S setegid
↳ -k setuid

# — Accés denegat —————
-a always,exit -F arch=b64 -S open -S openat -F exit=-EACCES -k
↳ acces_denegat
-a always,exit -F arch=b64 -S open -S openat -F exit=-EPERM -k
↳ acces_denegat

# — Bloquejar regles (immutable) —————
# -e 2

```

6. Format del log d'auditoria

Els esdeveniments es desen a `/var/log/audit/audit.log` en format de text pla:

```

type=SYSCALL msg=audit(1717920000.123:456): arch=c0000003e syscall=2
↳ success=yes exit=3 a0=7f1234 a1=0 a2=1ffffff a3=0 items=1 ppid=1234
↳ pid=5678 auid=1000 uid=1000 gid=1000 euid=1000 suid=1000
↳ fsuid=1000 egid=1000 sgid=1000 fsgid=1000 tty=pts0 ses=1
↳ comm="cat" exe="/usr/bin/cat" subj=unconfined_u:unconfined_r
↳ key="acces_fitxer"

type=CWD msg=audit(1717920000.123:456): cwd="/home/ramon"

type=PATH msg=audit(1717920000.123:456): item=0 name="/etc/passwd"
↳ inode=131073 dev=08:01 mode=0100644 ouid=0 ogid=0 rdev=00:00
↳ obj=system_u:object_r:passwd_file_t nametype=NORMAL

```

6.1. Camps principals d'un esdeveniment SYSCALL

Camp	Descripció
type	Tipus d'esdeveniment (SYSCALL, PATH, CWD, USER_AUTH...)
msg	Timestamp i número de sèrie de l'esdeveniment
syscall	Número de la crida al sistema
success	Si la syscall va tenir èxit
pid	PID del procés
auid	UID d'auditoria (usuari que va iniciar sessió)
uid/gid	UID/GID real del procés
comm	Nom del procés
exe	Ruta completa de l'executable
key	Clau de la regla que ha generat l'esdeveniment

6.2. Tipus d'esdeveniments habituals

Tipus	Descripció
SYSCALL	Crida al sistema
PATH	Fitxer o directori afectat
CWD	Directorí de treball actual
EXECVE	Execució d'un programa
USER_AUTH	Intent d'autenticació
USER_LOGIN	Inici de sessió d'usuari
USER_LOGOUT	Tancament de sessió
ADD_USER	Creació d'un usuari
DEL_USER	Eliminació d'un usuari
CRYPTO_KEY_USER	Ús de claus criptogràfiques
AVC	Denegació de SELinux/AppArmor
CONFIG_CHANGE	Canvi de configuració de l'auditoria

7. ausearch: cercar esdeveniments

```
# Cercar per clau
sudo ausearch -k identity
sudo ausearch -k sudo_exec

# Cercar per usuari
sudo ausearch -ua ramon
sudo ausearch -ui 1000          # Per UID

# Cercar per executable
sudo ausearch -x /usr/bin/sudo

# Cercar per tipus d'esdeveniment
sudo ausearch -m USER_LOGIN
sudo ausearch -m SYSCALL

# Cercar per interval de temps
sudo ausearch --start today
sudo ausearch --start yesterday --end today
sudo ausearch --start "06/09/2025 08:00:00" --end "06/09/2025
↳ 18:00:00"

# Cercar esdeveniments fallits
sudo ausearch --success no

# Cercar per PID
sudo ausearch -p 1234

# Format llegible
sudo ausearch -k identity -i          # Interpreta UIDs, syscalls...
sudo ausearch -k identity --format text # Format text pla

# Combinar criteris
```

```
sudo ausearch -k sudoers -ua ramon --start today -i
```

8. aureport: informes

```
# Resum general
sudo aureport

# Informe d'autenticacions
sudo aureport -au
sudo aureport --auth

# Informe d'inicis de sessió
sudo aureport -l
sudo aureport --login

# Informe d'execucions
sudo aureport -x
sudo aureport --executable

# Informe de fitxers accedits
sudo aureport -f
sudo aureport --file

# Informe d'errors/fallades
sudo aureport --failed

# Informe d'anomalies
sudo aureport -a
sudo aureport --anomaly

# Informe per interval de temps
sudo aureport --start today
sudo aureport --start this-week

# Informe d'usuaris
sudo aureport -u
sudo aureport --user

# Informe de claus (keys)
sudo aureport -k
sudo aureport --key

# Informe resum (estadístiques)
sudo aureport --summary
```

Exemple de sortida de aureport:

```
Summary Report
=====
```

```
Range of time in logs: 09/06/2025 00:00:01.000 - 09/06/2025
↳ 23:59:59.000
Selected time for report: 09/06/2025 00:00:01 - 09/06/2025
↳ 23:59:59.000
Number of changes in configuration: 4
Number of changes to accounts, groups, or roles: 0
Number of logins: 12
Number of failed logins: 3
Number of authentications: 18
Number of failed authentications: 5
Number of users: 3
Number of terminals: 4
Number of host names: 2
Number of executables: 35
Number of commands: 28
Number of files: 47
Number of AVC's: 0
Number of MAC events: 0
Number of failed syscalls: 8
Number of anomaly events: 0
Number of responses to anomaly events: 0
Number of crypto events: 2
Number of keys: 6
Number of process IDs: 124
Number of events: 892
```

9. autrace: traçar un procés

```
# Traçar l'execució d'una ordre
sudo autrace /usr/bin/ls /etc

# Veure els resultats
sudo ausearch -p PID -i

# Netejar les regles temporals d'autrace
sudo autrace --stop
```

10. Integració amb syslog i SIEM

10.1. Enviar esdeveniments a syslog

Editar `/etc/audit/plugins.d/syslog.conf` (o `/etc/audit/plugins.d/syslog.conf`):

```
active = yes
direction = out
path = builtin_syslog
type = builtin
args = LOG_INFO
format = string
```

10.2. Enviar esdeveniments a un servidor remot

```
# /etc/audit/auditd-remote.conf
remote_server = 192.168.1.50
port = 60
transport = tcp
```

```
# /etc/audit/plugins.d/au-remote.conf
active = yes
direction = out
path = /sbin/auditd-remote
type = always
format = string
```

11. Bones pràctiques

1. **Definir una política clara** abans de configurar regles: quins esdeveniments són rellevants.
2. **Usar claus descriptives** (-k) per facilitar la cerca posterior.
3. **Separar les regles en fitxers** a `/etc/audit/rules.d/` per organització.
4. **Incloure arquitectures b32 i b64** en les regles de syscalls per cobrir tots els casos.
5. **Monitorar l'espai en disc**: els logs d'auditoria poden créixer ràpidament.
6. **Configurar rotació de logs** (`max_log_file`, `num_logs`, `max_log_file_action = ROTATE`).
7. **Enviar logs a un servidor centralitzat** per evitar que un atacant pugui esborrar-los.
8. **Revisar periòdicament** els informes amb `aureport --summary`.
9. **Bloquejar les regles** amb `auditctl -e 2` en producció per evitar modificacions no autoritzades.
10. **Excloure soroll** amb regles `never` per a processos de sistema molt actius (cron, auditd mateix).
11. **Correlacionar amb altres logs** (`/var/log/auth.log`, `journalctl`) per a investigació forense.

12. Casos d'ús habituals

Detectar qui ha modificat /etc/passwd

```
sudo auditctl -w /etc/passwd -p wa -k passwd_change
sudo ausearch -k passwd_change -i
```

Detectar execucions de sudo

```
sudo auditctl -w /usr/bin/sudo -p x -k sudo_exec
sudo ausearch -k sudo_exec -i --start today
```

Detectar intents d'accés denegat

```
sudo auditctl -a always,exit -F arch=b64 -S open,openat -F
↳ exit=-EACCES -k acces_denegat
sudo ausearch -k acces_denegat --success no -i
```

Informe d'inicis de sessió fallits del dia

```
sudo aureport --auth --failed --start today
```

Investigar activitat d'un usuari concret

```
sudo ausearch -ua ramon --start today -i | less
```

13. Resum d'ordres

```
# Estat del subsistema
auditctl -s

# Llistar regles actives
auditctl -l

# Afegir vigilància de fitxer
auditctl -w /etc/passwd -p rwa -k passwd

# Afegir regla de syscall
```

```
auditctl -a always,exit -F arch=b64 -S execve -k exec

# Eliminar totes les regles
auditctl -D

# Cercar per clau
ausearch -k passwd -i

# Cercar per usuari avui
ausearch -ua usuari --start today -i

# Informe general
aureport --summary

# Informe d'autenticacions fallides
aureport --auth --failed

# Recarregar regles
augenrules --load
service auditd restart
```

14. Referències

- `man auditd` --- Manual del dimoni
- `man auditctl` --- Manual de gestió de regles
- `man ausearch` --- Manual de cerca
- `man aureport` --- Manual d'informes
- `man audit.rules` --- Format dels fitxers de regles
- `man auditd.conf` --- Configuració del dimoni
- [Linux Audit Documentation](#)
- [Arch Wiki: Audit framework](#)
- [Red Hat: Auditing the system](#)

Índex de figures

1	Arquitectura d'auditd	2
---	---------------------------------	---

Versions d'aquest document

- [HTML](#)
- [PDF](#)
- [ODT](#)
- [MD](#)

[Domini Públic \(CC0\)](#)